

проб. Причому у 56,9 % зразків різниця показників становила у межах до 0,05 мл, у 22,4 % – 0,06–0,1мл, у 20,7 % – > 0,1 мл.

УДК 619:616.391–084:615.356:636.2

ГОЛОВАНЮК А.Б., МІНЯЙЛО М.О., магістранти

Науковий керівник – **ТИШКІВСЬКИЙ М.Я.,** канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КЕТОЗ У високопродуктивних корів

Кетоз – одне із найпоширеніших захворювань у жуйних тварин. Особливо часто хворобу реєструють у високопродуктивних корів, що 60–80 % енергії корму віддають із молоком. Захворювання характеризується порушенням вуглеводно-ліпідного, білкового обмінів і супроводжується накопиченням у організмі кетонових тіл (ацето-оцтова, β -оксимаєляна кислоти, ацетон). Унаслідок цього уражається центральна нервова і гіпофіз-наднирково-залозна системи, печінка, серце, щитоподібна залоза, нирки і інші органи та знижується молочна продуктивність.

Метою роботи було визначити причини виникнення кетозу та провести апробацію діагностичних тестів.

Матеріалом для роботи були корови (2-ї лактації) СТОВ “Промінь” Калинівського району Вінницької області 12–16 доби після отелення.

Нами проведено дослідження 24 корів, із них у 22 (92 %) виявляли ознаки кетозу. Концентрація кетонових тіл у сечі становила 6,5–7,7 ммоль/л; за середнього значення $7,2 \pm 0,22$ ммоль/л. Отже, у корів розвивався гострий перебіг кетозу.

За аналізу раціону годівлі корів виявляли дефіцит вуглеводів: цукру – 60 %, крохмалю – 80 %. Надлишок жиру – 18 % та протеїну 14 %. Цукро- та вуглеводно-протеїнове відношення становили відповідно 0,6 : 1 (за норми 1,0–1,2 : 1) та 1,4 : 1 (за норми 2,0–2,5 : 1).

У структурі кормів раціону виявляли, що за енергетичною поживністю концентрати складала 49 %. Тварини перед отелом були вище середньої вгодованості. Моціон відсутній. У 15 корів (65 %) після отелу відмічалися затримку посліду і залежування (за нестачі макроелементів – Са та Р). Це могло бути передумовою за виникнення кетозу у високопродуктивних корів.

Для утворення 1 л молока необхідно 45 г глюкози, дефіцит якої відмічається у організмі, тому для енергетичного забезпечення фізіологічних процесів починають використовуватися ліпіди (ліполіз). За розпаду останніх проходить накопичення великої кількості вільних жирних кислот, що розпадаючись (за нестачі глюкози та не окисненого ацетил-коензиму А), утворюють кетонові тіла.

У 10 корів (42 %) молочна продуктивність була нижчою на 6–7 л за добу, порівняно з іншими. У них відмічалось підвищення тактильної чутливості шкіри. Температура тіла в середньому становила $39,4 \pm 0,22$ °С, частота пульсу – $98,7 \pm 3,92$ ударів за хв, кількість дихальних рухів – $29,3 \pm 1,18$.

У всіх хворих тварин спостерігали послаблення серцевого поштовху і гіпотонію рубця (3–6 скорочень за 5 хв). За перкусії печінки відмічалася болючість та гепатомегалія (збільшення перкусійного поля).

За дослідження сечі смужками Nano-Phan (La-Chema, Чехія) виявили протеїнурію – $3,26 \pm 0,04$ г/л та кетонурію – $7,4 \pm 0,23$ ммоль/л.

У сироватці крові діагностували гіпепротейнемію – $89,3 \pm 2,82$ г/л, формолова проба була у всіх 23 корів позитивною ++ чи +++.

Це є показниками розвитку диспротеїнемії за ураження печінки у цих тварин.

Отже, за годівлі високопродуктивних корів незбалансованими раціонами (дефіцит легкоферментованих вуглеводів, надлишок жиру і протеїну, низьке цукрово- та вуглеводно-протеїнове відношення і т.д.), відсутність активного моціону, в організмі високопродуктивних корів виникає розлад енергетичного обміну, який призводить до розвитку кетозу через два тижні після отелення.

Одним із ранніх і малозатратних діагностичних тестів на кетоз є визначення кетонових тіл у сечі корів універсальними індикаторними смужками Nano-Phan, виробництва La-Chema (Чехія) за обов'язкового аналізу анамнестичних даних та годівлі тварин.

УДК 619:616.1/4:005:636.2

ГЛАДКА О.В., студентка 4 СПс курсу

Науковий керівник – **ВОВКОТРУБ Н.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕНЕДЖМЕНТ ТА ОЦІНКА СТАНУ ЗДОРОВ'Я МОЛОДНЯКУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ В УМОВАХ РОБОТИЗОВАНОЇ ФЕРМИ

Здоров'я телят, ріст і продуктивність значною мірою залежать від годівлі та менеджменту. Кожна народжена на фермі теличка – це шанс збільшити розмір стада, удосконалити його генетично й поліпшити економічні результати господарювання. Завдання вирощування телят від народження до відлучення – створити сприятливі умови для росту та мінімізувати проблеми зі здоров'ям. Найскладнішим періодом у вирощуванні молодняку великої рогатої худоби є саме початок – від народження до 6 місяців. Як правило, цей час потребує найбільших витрат, частими є спалахи захворювань і відсоток загибелі телят високий.

Метою роботи було проаналізувати менеджмент та оцінити стан здоров'я молодняку великої рогатої худоби в умовах роботизованої ферми. Матеріалом для дослідження були телята від народження до 2-місячного віку, що належать ТДВ “Терезине”, відділення с. Вільна Тарасівка.

Проектна потужність молочної ферми у Вільній Тарасівці становить 520 дійних корів. Нині тут тримають 450 корів української чорно-рябої молочної та голштинської порід і використовують безприв'язну систему. В господарстві працюють над генетикою тварин у напрямку поліпшення ознак, необхідних для